

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра рослинництва

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет Гуманітарно-педагогічний
« 20 » _____ 06 _____ 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ
РОСЛИННИЦТВА**

Галузь знань А «Освіта»

Спеціальність А5 «Професійна освіта»

Освітня програма А5.37 «Професійна освіта (Аграрне виробництво,
переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: Тетяна АНТАЛ доцент кафедри рослинництва, кандидат
сільськогосподарських наук

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна є обов'язковою. Дисципліна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних навичок щодо сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур. Розкриваються питання біологічних особливостей польових культур, технологій їх вирощування в різних ґрунтово-кліматичних умовах, застосування добрив, систем захисту рослин, регуляторів росту, а також механізації виробничих процесів. У процесі вивчення дисципліни здобувачі опановують основи формування високої та якісної врожайності зернових, зернобобових, технічних, кормових та олійних культур, набувають умінь оцінювати ефективність технологічних прийомів та визначати напрями її раціонального використання.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	А Освіта
Спеціальність	А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Освітня програма	Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології).
Факультет/ННІ	Гуманітарно-педагогічний

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	-

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Семестр	1	-
Лекційні заняття	15 год.	-
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Самостійна робота	75 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	-
Форма контролю	Екзамен	-

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Метою навчальної дисципліни «Технологія виробництва та переробки продукції рослинництва» є формування у здобувачів теоретичних знань і практичних навичок щодо сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур, а також оволодіння методами підвищення продуктивності та забезпечення економічної та енергетичної ефективності виробництва.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Технологія виробництва та переробки продукції рослинництва» (за їх наявності) ВК6.1 Землеробство, ВК6.2 Біологія, ВК7.1 Ґрунтознавство

Набуття компетентностей

СК7 — Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.

СК8 — Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для вирішення професійних завдань в галузях, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

СК10 — Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.

СК12 — Здатність виконувати розрахунки технологічних процесів в галузі.

СК14 — Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) в галузях, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та

харчовими технологіями.

Програмні результати навчання

ПРН2 — Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях сфер, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

ПРН7 — Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПРН9 — Відшукувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.

ПРН16 — Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузей, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

ПРН17 — Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.

ПРН18 — Розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані з вибором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків, конструюванням, проектуванням технічних об'єктів у предметній галузі, що пов'язана з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

ПРН19 — Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі, що пов'язана з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

ПРН21 — Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПРН23 — Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.

ПРН24 — Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях сфер, пов'язаних із аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Модуль 1. Осимі, ярі зернові та зернобобові культури												
Тема 1. Стан та перспективи розвитку рослинництва в світі та в Україні	2	-	-	2	12	16	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Зернові культури. Осимі хліба. Перезимівля озимих культур захист рослин від несприятливих умов	2	-	-	4	17	23	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Ярі зернові культури: значення, біологічні особливості, технологія вирощування. Ячмінь ярий, жито, тритикале, овес Кукурудза. Рис. Гречка	2	-	-	10	6	18	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Зернові бобові культури. Загальна характеристика та особливості технології вирощування. Горох. Соя. Люпин	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	8	0	0	16	35	59	-	-	-	-	-	-
Модуль 2. Модуль 2. Бульбоплоди, коренеплоди, олійні та прядивні культури												
Тема 1. Бульбоплоди. Загальна характеристика та особливості технології вирощування	1	-	-	8	12	21	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Коренеплоди. Загальна характеристика та особливості технології вирощування	2	-	-	-	6	8	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Олійні культури. Загальна характеристика та особливості технології вирощування (Соняшник Ріпак) Ефіроолійні	2	-	-	4	6	12	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Прядивні культури. Загальна характеристика та особливості технології вирощування.	2	-	-	2	6	10	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	7	0	0	14	30	51	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	0	0	30	75	120	-	-	-	-	-	-

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Стан та перспективи розвитку рослинництва в світі та в Україні	2
2	Тема 2. Зернові культури. Озимі хліба. Перезимівля озимих культур захист рослин від несприятливих умов	2
3	Тема 3. Ярі зернові культури: значення, біологічні особливості, технологія вирощування. Ячмінь ярий, жито, тритикале, овес Кукурудза. Рис. Гречка	2
4	Тема 4. Бульбоплоди. Загальна характеристика та особливості технології вирощування	1
5	Тема 5. Коренеплоди. Загальна характеристика та особливості технології вирощування	2
6	Тема 6. Олійні культури. Загальна характеристика та особливості технології вирощування (Соняшник Ріпак) Ефіроолійні	2
7	Тема 7. Прядивні культури. Загальна характеристика та особливості технології вирощування.	2
8	Тема 8. Зернові бобові культури. Загальна характеристика та особливості технології вирощування. Горох. Соя. Люпин	2
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика зернових культур	2
2	Ботанічні та морфологічні особливості рослин. Пшениця, ячмінь. Види різновидності	4
3	Ботаніко-морфологічна характеристика жита, тритикале, ячменю, вівса. Види, їх характеристика	4
4	Кукурудза. Сорго. Рис. Гречка. Особливості морфологічної будови. Опис за натуральними зразками	4
5	Загальна характеристика зернових бобових культур (горох, соя, люпин)	4
6	Бульбоплоди. Картопля. Ботанічна характеристика. Коренеплоди. Цукрові буряки. Особливості будови морфологічних органів рослин першого та другого років життя	4
7	Олійні культури. Соняшник, сафлор. Морфологічна будова, сорти.	2
8	Ботаніко-морфологічна особливість могоару, чумизи. Опис за натуральними зразками	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
9	Ботанічна характеристика родини капустяних. Ріпак, гірчиця сиза, гірчиця біла.	2
10	Прядивні культури. Льон-довгунець. Ботаніко-морфологічна характеристика	2
Всього годин		30

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Описати на конкретних прикладах сутність емпіричностатистичних моделей програмування врожаїв с.-г. культур	6
2	Визначити орієнтовну динаміку формування оптимальної площі листової поверхні для одержання запрограмованої врожайності конкретної с.-г. культури	6
3	Визначити агрохімічні, агрофізичні, фітометричні показники та їх оптимальні значення в основні фази росту конкретної с.-г. культури, які необхідні для здійснення контролю за формуванням запрограмованої врожайності	6
4	Визначити перелік с.-г. культур у заданій ґрунтово-кліматичній зоні (ГКЗ) вирощування яких дасть найбільший прибуток господарству, розробити їх чергування та задати врожайність	6
5	Із наявних на товарному ринку видів с.-г. культур та їх генотипів вибрати найбільш оптимальні для конкретних умов господарства, визначити їх фактичну врожайність та необхідні ресурси для її отримання	6
6	Визначити агрофізичні, агрохімічні, агрометеорологічні та фітометричні показники та їх оптимальні значення для контролю за ростом та розвитком озимих культур в осінній (ранньовесняний, літній) періоди	6
7	Методика визначення сухої речовини сільськогосподарських культур	5
8	Методика розрахунку біологічної урожайності польових культур	4
9	Визначити за основними фазами росту і розвитку конкретної с.-г. культури (кожному студенту інша с.-г. культура) оптимальні фактично можливі агрофізичні та агрохімічні значення показників ґрунту (студенти отримують різні назви генотипів, видів та різновидностей ґрунтів)	6

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
10	Розробити інформаційно-логічну модель структури врожаю для отримання запрограмованої врожайності конкретної с.-г. культури (студенти отримують різні назви с.-г. культур і різні рівні їх урожайностей)	6
11	Методика розрахунку норми висіву сільськогосподарських культур	6
12	Методика розрахунку густоти стояння зернових та зернобобових культур	6
13	Визначення структури врожаю зернових, зернобобових та олійних культур	6
Всього годин		75

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне опитування для перевірки теоретичних знань з біологічних особливостей культур та технологій вирощування
- Тестування для оцінювання знань щодо застосування сучасних технологій та агротехнічних прийомів
- Комп'ютерне тестування для перевірки навичок роботи з цифровими модулями та програмами з агрономії
- Поточне оцінювання практичних навичок під час лабораторних та польових занять
- Модульний контроль для оцінки засвоєння окремих модулів курсу
- Підсумковий екзамен для комплексної оцінки знань і навичок

Методи навчання:

- Лекційно-практичний метод з використанням мультимедійних презентацій та демонстрацій
- Практично-орієнтоване навчання з виїздами на польові ділянки та демонстраційними ділянками
- Проектний метод для розробки студентами технологічних карт та планів вирощування культур
- Кейс-стаді для аналізу реальних виробничих ситуацій та прийняття управлінських рішень
- Метод моделювання виробничих процесів за допомогою сучасних програмних засобів

- Групова робота та дискусії для формування навичок командної роботи та обговорення технологічних рішень

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Модуль 1. Озимі, ярі зернові та зернобобові культури		
Лабораторна робота. Обчислення та аналіз моделей прогнозування врожаю зернових культур	ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19. Знати основи технології вирощування зернових і зернобобових культур, розуміти процеси формування врожаю, виконувати розрахунки щодо оптимальних параметрів вирощування та вибору агротехнічних заходів. Вміти аналізувати агрохімічні, агрофізичні та фітометричні показники, застосовувати сучасні методи обчислень та планування у виробництві.	20
Самостійна робота. Описати методики визначення оптимальної площі та врожайності для зернових культур		20
Самостійна робота. Визначити агрохімічні та агрофізичні показники для контролю росту культур		20
Самостійна робота. Розробити план чергування культур у сільськогосподарському виробництві		15
Модульна контрольна. Тестування з технології вирощування зернових культур		25
Всього за модулем 1		100

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 2. Модуль 2. Бульбоплоди, коренеплоди, олійні та прядивні культури		
Лабораторна робота. Розробка інформаційно-логічної моделі структури врожаю для конкретної культури	ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19. Знати основи технології вирощування бульбоплодів, коренеплодів, олійних та прядивних культур, уміти розраховувати норми висіву і густоту стояння, аналізувати структуру врожаю та застосовувати сучасні методи планування та прогнозування врожайності.	20
Самостійна робота. Розрахунок норми висіву та густоти стояння для обраної культури		20
Самостійна робота. Аналіз структурних показників врожаю зернових, зернобобових та олійних культур		20
Самостійна робота. Визначення оптимальних параметрів вирощування для конкретних умов		15
Модульна контрольна. Тестування з технології вирощування бульбоплодів та коренеплодів		25
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
--	--

Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/section.php?id=26767>);

-Зернові злакові культури. Зернові бобові культури. Методичні поради та робочий зошит для виконання лабораторно-практичних занять з дисципліни «Технологія виробництва та переробки продукції рослинництва» за спеціальністю 015 «Професійна освіта» ОС «Бакалавр» (спеціалізація 015.37 «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології» Частина 1/ С.М. Каленська, кандидати сільськогосподарських наук Т. В. Антал, О. В. Бачинський, Л. А. Гарбар, В. С. Пилипенко Київ : Видавничий центр НУБіП України, 2022. С. 76;

-Картопля. Технічні культури. Методичні поради та робочий зошит для виконання лабораторно-практичних занять з дисципліни «Технологія виробництва та переробки продукції рослинництва» за спеціальністю 015 «Професійна освіта» ОС «Бакалавр» (спеціалізація 015.37 «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології» Частина 2/ С.М. Каленська, кандидати сільськогосподарських наук Т. В. Антал, О. В. Бачинський, Л. А. Гарбар, В. С. Пилипенко Київ : Видавничий центр НУБіП України, 2022. С. 82.;

Рекомендовані джерела інформації

1. Рослинництво з основами кормовиробництва та агрометеорології. Частина 1: Рослинництво підручник/ С.М. Каленська, М.Я. Дмитришак, В.А. Мокрієнко та ін. – Київ: Прінтеко, 2023-610 с.
2. Каленська С.М., Дмитришак М.Я., Мокрієнко В.А. Зернові та зернобобові культури. Навчальний посібник. - Вінниця: ТОВ "ТВОРИ". 2020. - 366 с.
3. Мазур В.А., Поліщук І.С., Текало Н.В. та ін. Рослинництво. Навчальний посібник. – Вінниця: ТОВ «Друк». 2020. 352 с.